

ስለነበረ በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ፍጻሜ የእንግሊዝና የኢጣልያ ሱማሌ የተባሉት በኅብረት የመንግሥት አቅዋም ሲያገኙ የሐረርጌ እድል እምን ውዝግብ ላይ ያርፍ ነበር ብሎ ለማሰብ ቀላል ነው ። ስለዚህ የኋለኛው ውዝግብ ፲፰፻፸፱ ዓ. ም. የልደት ለት ጨለንቆ ላይ በቅድሚያ ተወገደ ማለት ነው ። ውግደቱን አንድ ጊዜ ለዘለቄታ የማድረግ ተግባር ያሁኑና የሚመጣው ትውልድ ፋንታ ነው ።

ጥንት እነዓፄ ዓምደ ጽዮን እነዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ የነበሩበት በግራኝ ወረራ ዋዜማ እነ አባ ገብረ እንድርያስ እነራስ ደገልሃን ከግራኝ ወረራ ፍጻሜ በኋላ እነ አዝማች ፋኑኤል እነ አቤቶ ሐመልማል የተጋደሉበት ሐረር አሁን በመጨረሻ ዓፄ ምኒልክ ከያዙት ወዲህ ልዑል ራስ መኰንን ከመኳንንቶቻቸው ጋር ከሸዋውና ከቤገምድሩ ከጉጃሚውና ከትግሬው ከጋላው ተወላጅ ጋር ለዚህ ምድር የአእምሮና የጉልበት ኃይላቸውን አፍሰውበታል ። የነዚህ የትክለኞቹ ተወላጆች ዛሬ በሕይወት የሚገኙት አገሬ ሸዋ ነው ቤገምድሬ ነኝ ጉጃሚና ትግሬ ነኝ በማለት ፈንታ የሐረር ተወላጅ ነኝ ይላሉ ። ከሀገሬው ተወላጅ ከአደሬው ከሱማሌው ከጋላውና ከኢሳው ከአዳሉ ጋር ዘራቸውን ልማዳቸውን ደባልቀው ይኖሩበታል ። ስለዚህ እንደሌላው አውራጃ በሐረርጌ የኢትዮጵያ ተወላጅ የሆነው ሁሉ አገራቱን ለመጠበቅ የግዴታ ኃላፊነት እንዳለበት ባገራቱም እየተጠቀመ ለመኖር መብት አለው ።

ተፈጸመ ።

የስም ፤ የአገርና የቦታ ዝርዝር

መጽሐፉ ፯ ክፍሎች ፻፶፭ ምዕራፎች ፳፻፵ ገጾች እስኪወጣው ድረስ የሰነድ ስብሰባው ግዕዝኛውን በቀጥታ የፖርቱጋልኛውንና የአረብኛውን ሰነድ እያነጣጠሩ የማሳካቱ ተግባር ከሁሉ የበለጠ እነዚህን አንተርሶ እያዛመዱ በጽሑፍ የማስፈሩና የማሳተሙ ጉዳይ ረዘም ያለ ጊዜ ወስዷል ። በሥራና በመዝናናት መካከል ጊዜ እያጠረ ከዚህ የበለጠ የማስበውን ያህል በተጣራና በጥሩ ያነጋገር ወዝ በመቀመም ደንበኛ የሥነ ጽሑፍ ደረጃ ለመስጠት ካለመቻሌ በላይ ከሥር እያያያዙ ለማብራራት በመፈለግ ብዙ ቃላትና የሰነድ ጥቅሶች እንደተደጋገሙ ይሰማኛል ። እንደዚህ ሁም በኋላ የተገኙ ፯ ሰነዶች ገጽ አልተሰጣቸውም ። ስለዚህ ከዚህ ካሁኑ የተሻለው አቀራረብ ከጡረታ ጊዜና ከዕድሜ ሊወለድ የሚችለውን ሁለተኛ እትማት ይጠበቅ ። ላሁኑ መጽሐፍ የረዱኝን ሁሉ ክልብ አመሰግናለሁ ።

ተ. ጸ. መ.

የስም ዝርዝር

...ሀ...

ሀብተ ጊዮርጊስ (ፈታውራሪ) ፡ ፳፰ ፡ ፻፴፪ . . . ብዙ ጊዜ
ሀወበስ (ሀውባስ) ፡ ፰
ሂሚያሪት ፡ ፯
ሂራቡ (የሱማሌ ባላባት) ፡ ፪፻፶፬ ፡ ፪፻፶፯ ፡ ፪፻፶፯ . . . ብዙ ጊዜ
ሂትለር ፡ ፪፻፹፰ ፡ ፪፻፹፱ ፡ ፯፻፱ . . . ብዙ ጊዜ
ሂፖክራት ፡ ፶፯
ሂክቶር ደ. ሲልቪይራ ፡ ፭፻፳፮
ሃይቢ (ሐይቤ ሐይብ አዝማች) ፡ ፪፻፳፮ ፡ ፪፻፵ ፡ ፫፻፲፫ ፡ ፭፻፫ . . . ብዙ ጊዜ
ኃይሉ ቡባሞ ፪፻፴

...ለ...

ሉቃስ (ወንጌላዊ) ፡ ፳፭ ፡
ሉተር (ማርቲን) ፡ ፻፰ ፡ ፫፻፴፬
ሉዊዝ ደ. ማኔዚስ ፡ ፻፶፩
ሉዊዝ ሮድሪጌዝ ዳ. ካርቫልሆ ፡ ፯፻፶
ሉዊ ፲፮ኛ ፡ ፭፻፹፫
ሊትማን (ኢኖ) ፡ ፩ ፡ ፯፻፴፩ ፡ ፯፻፳፬ ፡ ብዙ ጊዜ
ላሊበላ (ቅዱስ ወይም ቤተ ክርስቲያን) ፡ ፴፪ ፡ ፸፱ ፡ ፹፭ ፡ ፯ ፡ ፭፻፳፪ . . . ብዙ ጊዜ
ላክሮዝ ፡ ፭፻፳፩ ፡ ፯፻፷፬ . . . ብዙ ጊዜ
ላዛሮ ደ. አንድራዴ ፡ ፻፶
ሌዊ ፡ ፭፻፴፭
ሌዋኒዳ ፡ ፶፯
ለብን ድንግል ፡ ፱ ፡ ፲፩ ፡ ፲፫ ፡ ፲፭ ፡ ፵ ፡ ፵፩ ፡ ፵፫ ፡ ፵፭ ፡ . . . ብዙ ጊዜ
ለዮን ፲ኛ (የሮማ ሊቀ ጎዳስ) ፡ ፻፯ ፡
ሎፖ ዲ. አልማንዛ ፡ ፯፻፹፩
ሎፖ ስዋርስ (ሎፖ ሱአሬስ ፡ ዮአሬስ) ፡ ፻፱ ፡ ፭፻፳፰ ፡ ብዙ ጊዜ

...ሐ...

ሐመልማል (አቤቶ) ፳፻፲፬ ፡ ፳፻፲፭ ፡ ፳፻፵፩ ፡ . . . ብዙ ጊዜ
ሐሙራቢ ፡ ንጉሠ ባቢሎን ፡ ፭፻፴፭
ሐቀዲን (ሐቅ አድ ዲን) ፡ ፲፯ ፡ ፸፱ ፡ ፻፸፰ . . . ብዙ ጊዜ
ሐና (የላሊበላ ገዥ) ፡ ፫፻፳፰
ሐንሪ (የቡርጎኝ ዘር) ፡ ፶፯
ሐዋርያ ክርስቶስ (አዛዥ) ፡ ፲፱ ፡

ረኔ ለፌቸር ፤ ሩዩጽ፩
 ረኔ ባሴት (ሙሴ) ፤ ፻፬ ፤ ፻፳፰ ፤ ፻፷፱ ፤ ፻፻፺፱ . . . ብዙ ጊዜ
 ራማ (የሕንድ ንጉሥ) ፤ ፩
 ራተኤል (መልአክ) ፤ ፹፪
 ሩፋኤል ፤ ፴
 ሮማን ወርቅ ፤ ሩዩጽ፱ ፤ ፪፻፲፬ ፤ ፪፻፲፭ . . . ብዙ ጊዜ

ሰሊም ፩ኛ (የቱርክ ሱልጣን) ፤ ፲፫ ገ፻
 ሰላማ ከሣቱ ብርሃን (አባ ፤ ጳጳስ) ፤ ፫፻፸፭
 ሰሎሞን (የእስራኤል ንጉሥ) ፤ ፲፪ ፤ ፲፫ ፤ ፲፭ ፤ ፲፮ ፤ ፴፪ ፤ ፴፯ ፤ ፵፭ ፤ ፭፻፴፰ ፤ . . .
 ብዙ ጊዜ
 ሰበካ ጊዮርጊስ ፤ ፹፪
 ሰብላ ወንጌል (እቴጌ) ፤ ፶ ፤ ፸፰ ፤ ፸፱ ፤ ፻፳፭ ፤ ፻፴፩ ፤ ፻፴፪ ፤ ፭፻፷፪ . . . ብዙ ጊዜ
 ሰብረዲን (ሳብር ዓድ ዲን) ፴፪ ፤ ፻፸፭ ፤ ፱፻፳፭ ፤ ብዙ ጊዜ
 ሰዓዲን (መሐመድ አቡል በረከት ሰአድ አድ ዲን) ፬፻፸፭ ፤ ፷፻፳፮ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ሰፒናዛ ፤ ፳፰
 ሲሴሮ ፤ . . . ፶፯
 ሱስንዮስ (ዓፄ) ፲ ፤ ፲፱ ፤ ፱፻፳፰ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ሲልቪዶራ . . . ፭፻፺፭
 ሲዲ ሞሐመድ ሀንዱል ፤ ፫፻፹፯ ፤ ፱፻፹፯ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ሲዲቅ (ገራድ ሻርቃሀ) ፱፻፶፩ ፤ ፱፻፺፰ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ሲዲ ኡክ ሸሪፍ አብዱራሀማን ፤ . . . ፭፻፪
 ሲድ መሐመድ ፤ ፯፻፳፫ ፤ ፯፻፷፬ ፤ ፯፻፷፭ ፤ ፯፻፹፫ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ሳሊም ፤ ፻፲፪
 ሳህላዲን (ሱልጣን) ፤ ፹፭
 ሳሙኤል (የእስራኤል መስፍን) ፳፬
 ሳሙኤል አባ (ዘደብረ ዓባይ) ፤ ፱፻፹፩
 ሳሙኤል አባ (ዘቁየፃ) ፤ ፱፻፹ ፤ ፱፻፹፩
 ሳባ (የዮቅጣን ልጅ) ፤ . . . ፯
 ሳባ (ንግሥት) ፤ ፩ ፤ ፯ ፤ ፲፩ ፤ ፲፮ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ሰባጋዲስ (ደጃዝማች) ፤ ፻፳፱
 ሳዖል (የእስራኤል ንጉሥ) ፤ ፳፬
 ሳዶቅ (ካህን) ፤ ፱፻፸፱
 ሳፍ ሰገድ (ሳፉ) በ፱፻፳፮ እና ፱፻፳፯ መካከል
 ሴም ፤ ፯
 ሴኔክ . . . ፶፯
 ስታንሌይ (ሎርድ) . . . ፻፵፪

ሺሃብ ኤዲን አሕመድ ቤን አብድር ቃድር (አረብ ፋቲዋ) ፤ ፵ ፤ ፪፳፭ ፤ ፪፹፫ ፤
 ፭፻፳፮ ፤ ብዙ ጊዜ
 ሻሙን (ገራድ ስምዖን) ፪፻፴፯ ፤ ፫፻፳፮ ፤ ፴፻፺፰ ፤ ብዙ ጊዜ
 ሺምሺዮ (የግራኝ እናት ?) ፤ ፪፳፯
 ሻምስ አድዲን መሐመድ ፤ ፪፻፺፬
 ሻምሱ (ሱተለይ) ፤ ፫፻፲ ፤ ፫፻፵ ፤ ብዙ ጊዜ
 ሻርል ፭ኛ (የጀርመንና የእስፓኝ ንጉሥ) ፤ ፪፳፰
 ሻንባል በአልዊ ፤ ፵፮
 ሻውል (አዝማች) ፭፻፺፩

ቀሌምንጦስ ፩ኛ (የሮማ ርዕሰ ሊቃኑ ጳጳሳት) ፤ ፲፫ ፤ ፪፻፪ ፤ ፪፻፬ ፤ ፭፻፰ ፤ ፭፻፱ ፤
 . . . ብዙ ጊዜ
 ቂሮስ (የፋርስ ንጉሥ) ፳፬ ፤ ፭፻፴፰
 ቄርሎስ (አቡነ) ፲፫ ፤ ፴፮ ፤ . . . ብዙ ጊዜ
 ቄርሎስ አባ (የእስክንድርያ ሊቀ ጳጳሳት) ፪ ፤ ፳፮
 ቆስጦንጢኖስ (ትልቁ) ፤ ፴፪

በረኅዓም . . . ፻፲፰
 በረይቱማ . . . ፲
 በሸሀ (አቶ) ፪፵፬
 በካፋ (ዓፄ) ፲ ፤ ፪፴፩
 በዕደ ማርያም (ዓፄ) ፱ ፣ ፲፫ ፣ ፴፯ ፣ ፴፰ ፣ ፳፭ ፣ ፳፫ ፣ ፳፮ ፣ ፳፭ ፣ ፳፭ ፣ . . . ብዙ ጊዜ
 በድላይ (በድሉ ቢትወደድ) ፣ ፪፻፷፰ ፣ ፪፻፹፰ ፣ ፪፻፹፯ ፣ . . . ብዙ ጊዜ
 በድላይ ሺህብ አድ ዲን አህመድ (አርጌ በድላይ) ፣ ፻ ፣ ፪፻፹፩ ፣ . . . ብዙ ጊዜ
 ቡላ (የባሕር ነጋሽ ዶሪ ልጅ) ፣ ፪፻፵፪
 ቼርቻል . . . ፵፯

ብእሴ እግዚአብሔር ፤ ፬፻ ፺፭

.....

ቶማስ ዳኪን ማፔ

...

...

ጥሩ ወልደ ሥላሴ (ብላቴን ጌታ) ፤ ፯

... 7 ...

ገፍታሌም (አባ ዘደብረ መገራ) ፡ ጆሮ

...*7*...

የፕላን፣ የፕላን፣ . . . ብዙ ጊዜ

አዲን አማን (ታሪክ ጸሐፊው) ገፅ
አዳሉ (አዝማች) ፡ ፪፻፴፭ ፡ ፪፻፴፮ ፡ ፪፻፵፱ ፡ ብዙ ጊዜ
አዳሙ ገፅ
አዶሌ (ወዘር) -አዝማች) ፡ ፪፻፲፯ ፡ ፪፻፲፱ ፡ ፪፻፲፱ ፡ ፪፻፲፭ ፡ ፪፻፲፮ ፡ ፪፻፲፱ ፡ ፪፻፳፭ ፡
፪፻፳፩ ፡ ፪፻፳፫ ፡ ብዙ ጊዜ
አግብአ ጽዮን (የድል ነጻድ የልጅ ልጅ) ፡ ፲፪ ፡ ፲፫ ፡ ብዙ ጊዜ
አፈ.ወርቅ ፴፮
አፈወ ድንግል (ሊቀ ሠራዊት) ፴፱
ኡመር ዲን (ሱልጣን) ፭፻፸፰
ኡመር (ክሊፋ) ገ፭
ኡመር ቤን አልከታብ ፻፸፪
ኡስማን (ክሊፋ) ገ፭
ኡመር ወላስማ ፻ ፡ ፻፷፯ ፡ ብዙ ጊዜ
ኢብራሂም ኤልቃዚ (ገራድ የግራኝ አባት) ፡ ፻፸፩ ፡ ፻፸፯ ፡ ብዙ ጊዜ
ኢብራሂም (መላክተኛ) ፳፯
ኢብን ካለኡን ፶
ኢብን አያስ (ግብፃዊ) ፡ ፻፶፰
ኢትዮጲስ ፬፻፸፫
ኢኛሲዮ ደ. ሎዮላ ፯፻፷፯
ኢየሱስ ሞዓ (አባ የሐይቅ መምህር) ፡ ፪ ፡ ፮ ፡ ፱ ፡ ፲፫ ፡ ብዙ ጊዜ
ኢያሱ (ልጅ) ፬፻፸፫
ኢያሱ (ዓፄ ፡ አድያም ሰገድ) ፡ ፲፬ ፡ ፲፱ ፡ ፹፪ ፡ ፻፳፱ ፡ ፻፴፩ ፡ ፳፻፳፭ ፡ ፳፻፴፱ ፡ . . .
ብዙ ጊዜ
ኢያሱ (ብርሃን ሰገድ ዓፄ) ፬፻፹፪ ፡ ፭፻፶፬ ፡ ብዙ ጊዜ
ኢያሱ (የእስራኤል መስፍን) ፳፬
ኢዮብ ፳፬
ኢዮአራም ፡ ፯፻፲፬
ኢዮአስ (ዓፄ) ፻፴፩
ኤልማያ ፪፻፳፬
ኤልዛቤል ፻፷፪
ኤልያስ (ነቢዩ ይሆን ?) ፡ ፻፷፪
ኤዲን አህመድ ፵
አለ ዓሜዳ ፲፪
አሌኒ ንግሥት (እቴጌ አድማስ ሞገላ) ፡ ፴፪ ፡ ፳፪ ፡ ፳፫ ፡ ፳፬ ፡ ፳፭ ፡ ፳፭ ፡ ፳፱ ፡ ፸፱ ፡
፸፯ ፡ ፻፩ ፡ ፻፯ ፡ ፻፲፫ ፡ ፻፲፭ ፡ ፻፳፭ ፡ ፻፳፮ ፡ ብዙ ጊዜ
እስላም ሰገድ (ራስ) ፱ ፡ ፸፯ ፡ ፭፻፸፭ ፡ ብዙ ጊዜ

.....

... (1) ...

ወናግጽራ የየግጽ
ወርቅነህ ወልዳማኑኤል . . . (ደጃዝማች) የፎቶ
ወናግ ዣን (ከዳተኛው) : ጀጅጅ : ጀጅጅ : ጅጅጅ : ብዙ ጊዜ
ወዘር ሲና ገጽ
ወዳጄ (ራስ) : ፲
ዊልያም (ራይት) የ፲፰
ወርጂ አቡን ጀጅጅ
ወድም ረዓድ (ዓፄ) : ፲፯ : ፎቶ : ብዙ ጊዜ

...O...

ዐዝ ድሚር (ፓሻ) : ፯፻፶፯ : ፯፻፶፯ : ብዙ ጊዜ
ዒዛና (አብርሃ) : ፯ : ፲፪ : ጀጅጅ : ብዙ ጊዜ
ዓሊ (ራስ) : ጅጅጅ
ዓሊ (የሰዓድ አድ ዲን ልጅ) : ፻
ዓምደ ሚካኤል (ቢትወደድ) : የ፲፫
ዓምደ ጽዮን (ዓፄ) : ፯ : ፱ : ፲፫ : ፲፯ : ፲፱ : ፴ : ፴፩ : ፴፪ : ፴፰ : ፸፱ : ፻ : ፻፪ :
፻፰ : ፻ : ብዙ ጊዜ
ዓሥራት (አባ) ፶፭
ዓረብ ፋቂህ : ፵ : ፶፬ : ፸፩ : ፻፬ : የ፲፱ : ብዙ ጊዜ
ዓሮን (አዝማች) : የ፴፮ : የ፲፱ : ብዙ ጊዜ
ዓይበስ ለሐይ : ጀጅጅ : ጀጅጅ : ብዙ ጊዜ
ዕንባቆም (አጩኔ) : ፲፭ : ፴፭ : የ፲፯ : የ፳፱ : ብዙ ጊዜ
ዕዝራ (ነቢይ) ጽ፬

...H...

ዘሐርቡይ መሐመድ : ጀጅጅ : ጀጅጅ : ጀጅጅ : ብዙ ጊዜ
ዘሩባቤል ጽ፬
ዘርዓ ያዕቆብ (ዓፄ) : ፱ : ፲፫ : ፳ : ፴ : ፴፪ : ፴፰ : ፵፭ : ፵፮ : ፶፫ : ፶፫ :
፶፱ : ብዙ ጊዜ
ዘርዓ ሠናይ ፯፻፲፭
ዘቢድ ፓሻ : ፶፬ : ፶፪ : ፻፰ : ጅጅጅ : ፯፻፳፭ : ብዙ ጊዜ
ዘክርስቶስ የ፲፭፭
ዘውዲቱ (ንግሥት) : ፶ : ፶፪ : ፶፯ : ብዙ ጊዜ

...ዘ...

ዘርኔም ደሰዛ የ፱
ዘርም (አባ ቅዱስ) : ፶፭ : የ፳፭ : ብዙ ጊዜ
ዘክላ ሲልቪዶራ ጅጅጅ
ዘርም ሎቦ ፯፻፹ : ፯፻፺፱ : ብዙ ጊዜ
ዘን መንግሣ ፎቶ
ዘን ቀንጠፋ ፶፩
ዘን ቴምፖራል ፳፯ : የ፵፪ : ጅጅጅ : ጅጅጅ : ብዙ ጊዜ
ዘን አሞራ ፶፩ : ጅጅጅ : ብዙ ጊዜ
ዘን ዘላቅ ጀጅጅ
ዘን ደካስቲይ (የኤስፓኝ ንግሥት) ጅጅጅ
ዘን ጸገና ጅጅጅ
ዘርዥ ዳብረ (ደ. አብሬው) : የ፲፭ : የ፳፩ : የ፴፭ : የ፶ : ብዙ ጊዜ

...የ...

የማነ ክርስቶስ (ራስ) : ፲
የሱፍ (ሐጂ) : የ፲፱፭
ዩልዮስ ቁጣር : ፳
ዩስጥንያኖስ ፶፮
ያሬድ (ባለዜማ) ፯፻፳፮
ያኪም ጀጅጅ
ያዕቆብ (የዓፄ ልብነ ድንግል ልጅ) : ፶፪ : የ፳፫ : ብዙ ጊዜ
ያዕቆብ (ዓፄ) ፻
ያዕቆብ (የድል ነአድ ዘር) : ፲፪
ያፌት ፯፻፸፭
ይምርሐነ አብ (የንቡረ እድ ይስሐቅ ጓደኛ) : ፴፪
ይስሐቅ (ዓፄ) ፲፭ : ፴፰ : ፻ : ፻፰ : ብዙ ጊዜ
ይስሐቅ (ባሕር ነጋሽ) ፯፻፲፭ : ፯፻፲፭ : ፳፻፳፩ : ብዙ ጊዜ
ይስሐቅ (ንቡረ ዕድ) : ፴፪ : ፴፭ : ብዙ ጊዜ
ይዙኖ አምላክ (ተስፋ ኢየሱስ) : ፪ : ፮ : ፯ : ፱ : ፲፩ : ፴፮ : ፵፪ : ፵፮ : ፵፮ :
፻ : የ፴ : ብዙ ጊዜ
ዮሐን (አባ) : የ፲፭፭
ዮሐንስ ሳባ (አረጋዊ መንፈሳዊ) : ፳፯ : ፴፭ : ብዙ ጊዜ
ዮሐንስ (ጆባኒ) ቁስ : ፳፰ : ፸ : ብዙ ጊዜ
ዮሐንስ ኤሽኮላር የ፵፩ : ፯፻፶፯

ጎርጎርዮስ (ቅዱስ) ፤ ሙጺ
ጎይታ አላህ መጀን ጀጅጃጀ
ጎይታ ኑር የገፃፃፃ
ጎይታ ኡስማን ጀጅጃጀ
ጉሹ (ራስ) ፤ ፤
ጉሹ (ጆሹ ገራድ) ፤ ጀጅጃጀ ፤ ጀጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ

...ጠ...

ጠሊላ ጀጅጃጀ ፤ ጀጅጃጀ ፤ ጀጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ጠጦስ (ቀጣር) ፤ ጽጅ
ጣይቱ (እቴጌ) ፤ ሹጅ ፤ የሙጺ ፤ የሙጺ ፤ ብዙ ጊዜ

...ጨ...

ጫላ (አዛዥ) ፤ ጀ

...ጳ...

ጳላጦስ ጽጅ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ጳውሎስ (ሐዋርያ ቅዱስ) ፤ ጽጅ ፤ ጽጅ ፤ ሙጺ ፤ የ፲፯ ፤ የጣ፤ ጽጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ጳጥሮስ (ሐዋርያ ቅዱስ) ፤ ጽጅ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ጳጥሮስ (ሊቀ ጳጳስ ፤ የእስክንድርያው) ፤ የጽፀ
ጳጥሮስ (እጩጌ) ፤ የ፲፯

...ጴ...

ጴጋ ዘኡብ (አባ) ፤ የሙጺ ፤ የፃፃ፤ የፃፃ፤ ብዙ ጊዜ
ጴንፈ አርዕድ ፲፫
ጴዮን ሞገሳ (እቴጌ) ፤ የሙጺ

...ራ...

ራርዖን ሙጺ
ራርናኦ ካርዶዞ ጀጅጃጀ
ራቅጦር (ቅዱስ) ፤ ጽጅ ፤ የ፲፱ ፤ ብዙ ጊዜ
ራልክስዮስ ጽጅ
ራልጳስ (እጩጌ) ፤ ፲፯ ፤ ሹ
ራልጳስ (ዳግማዊ) ፤ የሙጺ

ራቅጦር (አቤቶ) ፤ ሹጅ ፤ የጽፀ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ራንሐስ ፲፭
ፋራቃም ሳቱ ፤ የጽፀ
ፋራቃም ዲን ፤ ጀጅጃጀ
ፋራቃም ዓሊ ፤ የ፲፩ ፤ የ፲፱ ፤ ጀጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ፋሲል (ዓፄ) ፤ ሹጅ ፤ የ፲፱፻፲፱ ፤ ብዙ ጊዜ
ፋሲለደስ (አቤቶውን) ፤ ሙጺ
ፋኑኤል (የደዋር ገዥ) ፤ የጽፀ ፤ የጽፀ ፤ የጽፀ ፤ ብዙ ጊዜ
ፌርዳውሳ (የግራኝ እህት) ፤ የጽፀ
ፍላቭያኖስ (ቀጣር) ፤ የጽፀ
ፍራንዚ (፩ኛ) የፈረንሳይ ንጉሥ ፤ ጽጅጃጀ
ፍሬ ማርያም (እቴጌ) ፤ የሙጺ
ፍቅረ ኢየሱስ ዋሹ (ጉሹ) ፤ የ፲፯

...ፒ...

ፒዬር ደ. ሌዎን ፲፱፻፲፱
ፒዬር ቴሎዝ ግ፩
ፒየትሮ አልፎንሱ ሚንዲዝ የ፯
ፔሪክል ፶፯
ፓቼሩ ጽጅ ፤ ጽጅ
ፔሪዝ ፶፱
ፔሪዶራ ጀጅጃጀ
ፔድሮ ደ. ኮቪልሐኦ ፤ ሙጺ ፤ ግ፩ ፤ ጽፀ ፤ የግ፩ ፤ የግ፩ ፤ ጽጅጃጀ ፤ ብዙ ጊዜ
ፕላቶን ጽጅ ፤ ፶፯ ብዙ ጊዜ

...U...

.....

...

...

...

...

८०१३९ ... १२६
 ८९ ... ११६

...ተ...

ተሰሎንቄ ጽፎ
ተምቤን (ተንቤን) ፡ ፀፃፎ፣ ፀፃፎ፣ ፀፃፎ፣ ብዙ ጊዜ
ተድባበ ማርያም ፤
ቱሉ ዲምቱ ፀፃፎ
ቱኒዝ ገፍ
ታንገዬር ጽፎ
ቱርክ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
ትግራ ጽፎ
ትሪፖሊ ገፍ ፣ (ወደብ)

...ቸ...

ቻይና ሃይ

...ኘ...

ነምሳ ፡ ማፈ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
ነገደ ካም ፈ
ነገደ አግአዝያን ፣ ፈ ፣ ፈ ብዙ ጊዜ
ነገደ ዮቅጣን (ሴማውያን) ፈ
ኑብያ ፣ ሃፂ ፣ ጽፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
ኒቅያ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
ኒው ጊኔ ሃይ
ናቢላ ፀፃፎ
ናዝሬት ፀፃፎ

...አ...

አምባ ዶርሐ ገፍ
አምባ ግሼን ፀፃፎ ፣ ገፍ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አምባ አላጌ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አምባ ነገሥት ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ጽፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አምባ ሠነይት (ሰነይት) ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አሜሪካ ፀፃፎ
አማራ ሳይንት ፣ ጽ ፣ ፀፃፎ
አማራ (የአማራ አገር አማርኛ) ፣ ጽ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ

አልጋርቭ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣
አድገብሱ ገፍ
አጋማ ጽ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አፍሪካ ፣ ሃፂ ፣ ሃይ ፣ ጽፎ ፣ ጽፎ ፣ ገፍ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አድዋ ፀፃፎ
አፋር ፀፃፎ
አዳል ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አዲስ አበባ ፀፃፎ
አደን ጽፎ ፣ ገፍ
አጋማ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አልገዬሪ (አልጆሪ) ፣ ገፍ
አሌፕ (ሶርያ) ፣ ገፍ
አህያ ፈጅ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አይፈርስ (ዐይፈርስ) ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አደን (የባሕር ወደብ) ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣
አዛኤል ፀፃፎ
አዋሽ (ወንዝ) ፣ ፀ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አውሮፓ ጽፎ ፣ ገ ፣ ገፍ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አክሱም ፣ ፈ ፣ ፈ ፣ ጽ ፣ ሃፂ ፣ ሃፂ ፣ ጽፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አካም ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አክለ ጉዛይ ጽፎ
አንጾኪያ (የኢትዮጵያ) ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አንጾኪያ (መካከለኛው ምሥራቅ) ፣ ጽፍ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አንጎት (አንጎት) ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣
አቸፈር ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣
አንድሪኖፕል ገፍ
አንኮበር ፀፃፎ
አትሮንስ ማርያም ፀ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አትሪሽ ፣ ፀፃፎ
አበርጋሌ ፀፃፎ
አቅራ ፀፃፎ
አሸንጌ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ
አሳሆርታ ጽፎ
አርጎባ ፀፃፎ
አርኪቆ (ሐርኪቆ) ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ፀፃፎ ፣ ብዙ ጊዜ

ዘበድ የ፩ ፣ የ፳፯ ፣ የ፳፭ ፣ የ ፺፬ ፣ ጀፃፃፂ ፣ ጸፃፃ፯ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዘይላ ፣ የ፩ ፣ የ፳፬ ፣ የ፴፫ ፣ የ፵ ፣ የ፵፯ ፣ የ፵፰ ፣ የ፶፬ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዘፋህ (ከተማ) ፣ ጀፃ፬ ፣ ጀፃ፭ ፣ ጀፃ፯ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዛላ አንበሳ ሩፃ፯
 ዛጉዬ ፣ ፪ ፣ ፳፱ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዛካ ሲም የ፳፭
 ዛንዚባር የ፶፬
 ዛኪ የ፳፭
 ዜዳም (ጀዳ ?) ፣ ፳፰ ፣ የ፳፬ ፣ ጀፃ፳፩ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዝቋላ ጀፃ፳፬ ፣ ጀፃ፳፱ ፣ ፫፻፳፯ ፣ ፬፻፳፫ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዝጥን ዱር ፣ ጀፃ፴፯ ፣ ጀፃ፳፱ ፣ ፫፻፫ ፣ ሩፃ፳፬ ፣ ሩፃ፳፯ ፣ ሩፃ፳፰ ፣ . . .
 ብዙ ጊዜ
 ዞብል (ቅዳ አገር) ጸፃ፶፯ ፣ ጸፃ፳፰ ፣ ጸፃ፳፫ ፣ ብዙ ጊዜ
 ዞፋህ የ፳፪

...If...

ጥንዘላቅ ፪፻፲፭

...

የሐ. ፡ ፪
የመን ፡ ፻፳፭ ፡ ፻፸ ፡ ፭፻፺፭ ፡ ብዙ ጊዜ
የረር ፡ ፫፻፱ ፡ ፬፻፲፫ ፡ ብዙ ጊዜ
የረርና ከረዩ አውራጃ ፱ ፡ ፫፻፱ ፡ ፫፻፬ ፡ ብዙ ጊዜ
ዩጎስላቪያ ፻፳፭
ያርቲ ሚዳ ፯፻፵፬
ይፋት ፲፩ ፡ ፳፫ ፡ ፸፭ ፡ ፻፴፪ ፡ ፻፴፫ ፡ ብዙ ጊዜ

.....

ደሆሀር ፪፻፳፯
ደሆኖ ፪፻፴፯
ደላንታ ፫፻፺፰
ደረሰኬ ፮፻፵፯
ደቅ እስጢፋኖስ ፭፻፸፬
ደቡል ፻፵፬
ደሾን ፫፻፴፩

[illegible]

.....

ጀጀራህ ጀጀጫ
 ጀጥሻ (ኢጣልያ) ፤ ጌጀጽ
 ጀርመን ፤ ሟ፤ ገ፤ ገ፤ ጀጀጀ ፤ ብዙ ጊዜ
 ጂራውራራ ፬፻፴፯
 ጂዛን ጀፍ
 ጃፓን ሟ፤
 ጃንጀሮ ጥ፩
 ጅማ ፤ ፤ ፤ ጀጀጽ፤ ብዙ ጊዜ

...

ገሊላ ገዳም ፳፻፴፱
ጉርሱም ፩
ገበርኔ ፫፻፲፪
ገነተ ጊዮርጊስ፣ ፫፻፹፯፣ ፫፻፹፰፣ ፳፻፳፬፣ ብዙ ጊዜ
ገንዝ ፻፵፫

ገደለ ቴዎድሮስ ሙሉ
 ጉራጌ፣ ማፍ፣ ሹፍ፣ የሙዝ፣ የዛፍ፣ የፃፍ፣ የፃፍ፣ የፃፍ፣ ብዙ ጊዜ
 ጊሪ (ጂሪ)፣ የፃፍ
 ጊቤ ሹፃፃ
 ጊኔ የማፍ
 ጊና አገር ሹፃፃፃ
 ጋምቢያ ሹፃ ሹፃ
 ጋዛ ሹፃ
 ጋፋት የማፍ፣ የፃፍ፣ ሹፃፃፃ፣ ብዙ ጊዜ
 ግድም የፃፍፃፃ
 ግሪክ፣ ፲፩፣ ሙሉ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ የፃፍ፣ ብዙ ጊዜ
 ግሼን (አምባ ግሽን አምባ ነገሥት)፣ ፲፯፣ ሙሉ፣ የፃፍ፣ የፃፍ፣ ብዙ ጊዜ
 ግብፅ (ምድረ ግብፅ)፣ ሹ፣ ሹፍ፣ ሹፍ፣ ሙሉ፣ የፃ፣ የ፲፩፣ የሙሉ፣ የሙሉ፣
 ብዙ ጊዜ
 ግንደበሎ የ ሹፃ፣ የፃፍ፣ ብዙ ጊዜ
 ጉንደር (ጎንደር)፣ ፱፣ ፲፣ ሹፍ፣ ሹፍ፣ የሙሉ፣ የፃፍ፣ ብዙ ጊዜ
 ጉዳኔ ሹፃ፲፩
 ጉጃም (ጎጃም)፣ ፱፣ ፲፣ ሙሉ፣ ሹፍ፣ ሹፍ፣ የፃፍ፣ የሙሉ፣ የሙሉ፣ ብዙ ጊዜ
 ጉኦ (ጎኦ)፣ የ፱፣ የ፲፩፣ የ፲፩፣ የ፲፯፣ የ፲፯፣ የ፲፯፣ ብዙ ጊዜ

...ጠ...

ጠገዴ ሹፃፃ
 ጠና ሐይቅ (ጠና ባሕር)፣ ፯፣ ሹፃፃፃ፣ ብዙ ጊዜ
 ጠቀሳ ሹፃፃ
 ጠቢያ የፃፍፃፃ

...ጨ...

ጨለቅላቃ የፃፍፃፃ
 ጨለቆት የፃፍፃፃ

...አ...

አለምት፣ የፃፍ፣ ሹፃፃፃ፣ ሹፃፃፃ፣ ብዙ ጊዜ

...ፈ...

ፈረንሳዊ (ፈረንሳይ)፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ብዙ ጊዜ
 ፈጠጋር (የዛሬው ቡልጋ፣ ምንጃር)፣ ሹፍ፣ ሹፍ፣ የፃፍ፣ ብዙ ጊዜ

ፈንፊኔ ሹፃፃፃ
 ፋርስ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ የ፲፯፣ የ፲፯፣ ብዙ ጊዜ
 ፋልስጥኤም ሹፃፃ

...ፒ...

ፓሪስ የሹፃፃ
 ፓለስቲን፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃፃፃ፣ ብዙ ጊዜ
 ፖርቱጋል፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ሹፃ፣ ብዙ ጊዜ

የግድፈት እርማት

ተራ ቀጥር	ግድፈት	እርማት	ገጽ
፩	ይጽብኡኒ	ይጽብኡኒ	273
፪	ወእመ ቅድመ	ወእመ ቅድመ	301
፫	ለተራድአትከ	ለተራድአትከ	431
፬	ኖኅ መንግሥቱ	ኖኅ መንግሥቱ	494
፭	የጌታ ወታደር	የጌታ ማኅደር ተብሎ	527
	ወይም ጌታ የሚጠ	እንዲነበብ፡	
	ብቀው የሚለው		
፮	ገጽ በገጽ	ገጽ - በገጽ	560
፯	በድባሒሃ	በድባሒሃ	641
፰	እምዝ ነግሠ	እምዝ ነግሠ	667
፱	እለሰ ተርፋ ተዘርፋ	እለሰ ተርፋ ተዘርወ	688
፲	ብዙኃ ዓመታት	ብዙኃ ዓመታት	694
፲፩	እስከ ገልባቦ	እስከ ገልባቦ	813

የግራኝ አሕመድ ወረራ

ከተክለ ጸድቅ መሆሪያ

አዲስ አበባ ሺ፱፻፷፯ ዓ.ም. ።